

A HTMT HÍREI

Megjelent a 12. Vajdasági Magyar Tudóstalálkozó konferencia-felhívása

A Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács (VMAT) meghirdette a 12. Vajdasági Magyar Tudóstalálkozót, amelyre szeptember 24-én kerül sor az Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karán, Szabadkán. [...] A konferenciára elsősorban az MTA vajdasági köztestületi tagjait várják, de azokat is, akik még ezután szeretnének belépni. A plenáris előadásokat követően a munka szekciókban (humán tudományok és művészetek, társadalomtudományok, természettudományok és műszaki tudományok) folytatódik, ami a tudományterületek széles lefedettségét biztosítja. Benevezni a VMAT honlapján lehet a Tudóstalálkozó konferenciakezelő rendszerén keresztül a rezümé minta szerint megírt magyar és angol rezümé feltöltésével. [...] Benevezési határidő: 2022. augusztus 15...” Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Gombaszögön a közélet, de a kultúra is téma lesz

Az Új Szó is szervez közéleti és kulturális beszélgetéseket a kedden induló Gombaszögi Nyári Táborban. Egy asztalhoz ültetjük a Szövetség vezetőit, szakértőkkel elemezzük a népszámlálás eredményeit, de a háború sújtotta Ukrajnából is hozunk élménybeszámolót, illetve a táborban fellépő zenekarok tagjaival is beszélgetünk. A rendezvényre Milan Krajniak (Sme rodina) munkaügyi miniszter is ellátogat, de a magyar kormány tagjai is szép számban jelen lesznek. [...] A vásárterhes időszak után ismét a felvidéki magyar fiatalok fóruma lehet a Gombaszögi Nyári Tábor, s a Hagyományok Háza Hálózat – Szlovákia kezdeményezése, a FolkSzöglét. Az ötödik évébe lépő műsorfolyam részleteiről Farkas József, az Intézmény koordinátora közöl részleteket...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Módszertani nap a Selye János Egyetem Kémia Tanszékén

A komáromi Selye János Egyetem Tanárképző Karának Kémia Tanszéke az elmúlt napokban tartotta meg két év kihagyás után újra a IV. Kémiai módszertani napját. A szakmai fórum fő célja a kémia oktatásban felmerülő aktuális kérdések megvitatása, emellett lehetőséget biztosít a kémia tanárok számára a tapasztalatcserére is. [...] Az előadássorozatot Sógör Csilla a Babes-Bolyai Tudományegyetem Kémia és Vegyészmérnöki Karának adjunktusa, az MTA köztestületének külső tagja folytatta „A játékok és játékosítás (gamifikáció) a kémia oktatásában” című előadásával. [...] A fórum záró részeként Szarka Katalin a SJE Kémia Tanszék docense egy workshop keretén mutatta be a KEGA projektben megvalósított kutatás eredményeit, ami a kémiai tévképzetek elemzésére irányult a formatív értékelés kiválasztott eszközeivel...” Forrás: Bumm.sk: [teljes cikk >](#)

Lapszemle: A helytörténeti értékekre helyezi a hangsúlyt a Honti Lapok júliusi lapszáma

Megjelent az Ipolyság és környéke eseményeit összefoglaló Honti Lapok regionális havilap júliusi lapszáma. Az alábbiakban a tartalomról válogattunk. [...] Az ipolysági zsidó temető tisztítása során értékes építészeti műemléket fedeztek fel. A kohanita kapu és erkély vallási célokat szolgált a Homok városrészben található temetőben. A júliusi lapszám is számos helytörténeti írásnak ad helyet. Szól többek között az 1945-ös országhatár-módosító javaslatról Ipolyságnál, valamint beszámol a Szalatnyán és Egegen megtartott Gyönyör József-megemlékezésről. [...] Kiss László, helytörténész, az MTA köztestületének külső tagja a kétszáz évvel ezelőtti eseményeket foglalja össze a Miről írt volna a Honti Lapok 1822-ben című írásában...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Beszámoló: Szkukálek Lajos életmű-kiállításán jártunk

Szukálek Lajos, az idén 65 éves festőművész neve minden bizonnyal beíródik Komárom nagykönyvébe, mégpedig a város legjelentősebb szülőiteinek névsorába, ahol Jókai Mór neve van, meg korunk Kaszás Attilája. [...] 1987-től már szabadfoglalkozású művész, a rendszerváltást követően több nyugat-európai városban is megfordul, sőt, életvitelszerűen él, alkot, hazai berkekben pedig rendszeresen részt vesz ismert művésztelepek alkotótáborában. Festészete különleges, színgazdag, figurális ábrázolása meghökkentő. [...] 2022. július 8-án Komárom közössége az egészen új PLATZ Galériában tekinthette meg Szkukálek Lajos ÉLETMŰ-kiállítását...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Évforduló: „Srebrenica – A népirtás neve”

A srebrenicai mészárlás 27-ik évfordulója alkalmából az ország több pontján megemlékeztek. [...] A boszniai település elfoglalását követően 1995-ben a boszniai szerb erők néhány nap alatt mintegy nyolcezer bosnyák férfit és fiút mészároltak le. A vérontást, amelyet a hágai Nemzetközi Törvényszék népirtásnak minősített, a második világháborút követő időszak legszörnyűbb európai tömeggyilkosságaként tartják számon...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Jung Károly életműve előtt konferenciával tisztelegtek Újvidéken

A Kiss Lajos Néprajzi Társaság tegnap emlékkonferenciát szervezett az egy éve elhunyt Jung Károly, neves folkloristánk emlékére. Szóke Anna, a Kiss Lajos Néprajzi Társaság elnöke, az MTA köztestületének külső tagja és a konferencia szervezője elmondta, hogy mindenképpen szerettek volna méltóképpen búcsút venni Jung Károlytól [...] – mondta Szóke Anna, aki Jung Károly 70. születésnapjára egy hosszabb interjút készített a folklorista életútjáról, amelyből a konferencián a közönségnek is idézett. Andrić Edit, az újvidéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék tanára, az MTA köztestületének külső tagja szerint Jung Károly egyénisége összefolyt a Tanszék történetével. [...] Utasi Csilla szintén a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék tanára, az MTA köztestületének külső tagja a következőképp emlékezett vissza egykori kollégájára: [...] Felszólalásaikkal, visszaemlékezéseikkel Jung Károly emléke előtt tisztelgett még sokan mások...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Videó: Tartalmas előadásokkal zárult Kishegyesen a Vajdasági Szabadegyetem

A digitálisra előnyeinek és kihívásainak sorra vételével, a mesterséges intelligencia térhódításának elemzésével kezdődött szombaton a Vajdasági Ifjúsági Fórum szervezte Vajdasági Szabadegyetem zárónapjának előadássorozata. Kaszás Zoltán, az OTP csoportszintű IT stratégiai és támogató osztályának ügyvezető igazgatója a kishegyesi Kátai-tanyán szervezett ifjúsági rendezvényen elmondta, hogy az utóbbi években különösen jelentős fejlődésnek indult a digitális szolgáltatások piaca. [...] Az Oroszország és Ukrajna között zajló háború előzményeinek felvázolására, politikai kontextusba helyezésére Brenzovics László, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség elnöke vállalkozott a helyszínen, ő a beszélgetés során a történelmi tényeket, körülményeket, az ukrán nemzeti érzület, kulturális önállósodás kialakulásának részleteit is felvázolta...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

A Mária Rádió napját ünnepelték

A szabadkai Könnyező Szűzanya Egyházmegyei Kegyhely, a Szentkút adott otthont a rendezvénynek Sarlós Boldogasszony ünnepén. Tegyetek meg mindent, amit csak mond! – ez volt a találkozó tematikus jelmondata. A Mária Rádió napja alkalmából választott jelmondat a kánai menyegzőn hangzik el, melyen Jézus anyja is ott volt, és melyre Jézust is meghívták a tanítványaival együtt. [...] E köré a történet köré fűzte fel előadását Zsúnyi Tibor plébános, aki azt is hangsúlyozta, mennyire fontos Mária példáját követve nem előtérbe helyezni önmagunkat, alázasnak lenni, a másik embert mindig meghallgatni. [...] Szerbiában 2003 óta van Mária Rádió, a Szerbiai Magyar Mária Rádió pedig 2014-ben alakult meg, a Mária Rádiónkért Egyesület viseli a gondját a magyar szerkesztőségnek – fogalmazott Bálint Ágota, az egyesület közgyűlésének elnöke. – Őt állandó munkatárssal dolgozunk, a többiek önkéntesek, akárcsak az igazgató, Palatinus István atya vagy jómagam. Az önkéntesség a Mária Rádió alapelve...” Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Interjú: Krizbai Hajnalka, tanárnő, kultúraszervező

Áder János magyar köztársasági elnök Magyar Ezüst Érdemkereszttel tüntette ki Krizbai Hajnalka nyugalmazott tanítónőt a vajdasági magyar közösség anyanyelvének és hagyományainak megőrzése érdekében végzett több évtizedes, áldozatos tevékenysége elismeréseként – hallgattam a színpadra szólító méltatást nemrégiben Palicson, ahol a nemzeti ünnepünk alkalmából odaítélt elismeréseket vették át a kitüntetett vajdasági magyarok. [...] Mit érzett akkor, amikor 1992-ben megszűnt a magyar tannyelvű oktatás Versecen? A kivándorlás már akkor beindult és a gyermekek kis létszáma megtette a magáét. Fájó szívvel vettük tudomásul, hogy megszüntetik a magyar tagozatokat. [...] Mindig büszkén mesél a Herczeg Ferenc Emléknepok jelentőségéről, amelynek a mai napig szervezője...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Vélemény és politikum: Mit kapott a vajdasági magyar közönség Lovas Ildikó (szín)darabjával?

Hosszú előkészületek után, június 8-án az Újvidéki Színházban bemutatták az Amikor Isten hasba rúg c. című előadást. „Az előadás Lovas Ildikó azonos című regénye alapján készült, Góli Kornélia dramaturg, az MTA köztestületének külső tagja, Mezei Szilárd

zeneszerző és Marina Sremac jelmeztervező közreműködésével. Az író elmondta, regényében egyebek mellett a Csáth Gézát övező közhelyeket szerette volna lebontani.” [...] A Híd Irodalmi Díj bírálóbizottsága – a 2021. október 28-án közölt hír szerint – egyhangúan úgy döntött, hogy a 2020. évi Híd Irodalmi Díjat Lovas Ildikónak ítélte ezért a Forum Könyvkiadó Intézet gondozásában megjelent regényéért. [...] A jelekből arra lehet következtetni, hogy széles e tájon nincsen olyan színikritikus, de újságíró, irodalmi bírálóbizottsági tag se, aki őszinte véleményt merne mondani az előadásról. [...] Bozóki Antal az MTA köztestületének külső tagjának írása...” Forrás: Naplo.org: [teljes cikk >](#)

Odaítélték Szabadka díszpolgári címét és a Pro Urbe-díjakat

Szabadkán idén a díszpolgári címet Somogyi Sándor emeritust, a gazdasági és mezőgazdasági tudományok doktora kapja, aki évtizedekig tanított a Szabadkai Közgazdasági karon, de más hazai és külföldi egyetemeken is, de több évtizednyi tudományos ténykedése mellett a közéletben is aktív szerepet vállalt, döntött csütörtöki ülésén a városi képviselő-testület. A képviselők tehát döntöttek a Pro Urbe díj odaítéléséről is. Az idei díjazottak: Ivanović Josip, a Magyar Tannyelvű Tanítóképző kar dékánja, az MTA köztestületének külső tagja, korábban a Svetozar Marković Gimnázium és a Paulinum tanára, Murényi Mátyás karmester, zenepedagógus, Szabadka zenei életének egyik meghatározó alakja, illetve Miroslav Vojnić Hajduk – Marači koreográfus...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

A Blinken OSA Archívuma aggódik a Román Nemzeti Levéltár „anyagaihoz” való hozzáférés korlátozása miatt

A Blinken OSA Archívum levéltárosai és kutatói aggodalmukat fejezik ki, miután a Román Nemzeti Levéltár „minősített információ védelmére” való hivatkozással korlátozza a gyűjteményeihez való hozzáférést, írják közleményükben. Mint kifejték, a Román Nemzeti Levéltár 2022. május 26-án bejelentett döntése – amelyet a belügyminisztérium alárendeltjeként a minisztérium, illetve különösen annak Belső Védelmi Főigazgatósága nyomására hozhatott – az 1989 előtt keletkezett iratok bizalmas minőségének visszaállítását, titkosítását eredményez. [...] A levéltár intézkedése ellehetetleníti akár a második világháborúval (deportálások, etnikai tisztogatások, merényletek), akár a kommunista rezsimmel (elnyomás, tervezési politikák, kollektivizálás, államosítás) kapcsolatos kérdéseket alapos vizsgálatát és megértését...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Riport: Egy elmagyartalanított kolozsvári szoborfelirat rövid utótörténete

Idén június 11-én történt, hogy a kolozsvári BBTE sportparkjában (Hațieganu-park) felavatták Flóra-Orosz Katalin (1934–2021) kiváló sportorvos és úszó mellszobrát. Helyes, fontos gesztus volt ez, csak épp a magyar nyelv felejtődött le a talapzatról. A sportoló nevét románosították (Flora Orosz Ecaterina) és az érdemeit röviden felsoroló mondatok is csak románul szerepelnek a táblán. Ezért úgy gondoltuk, megkérdezzük a feltételezhető illetékeseket, vagyis a polgármesteri hivatalt (Kolozsvár területén állították fel a szobrot), a BBTE-t (a sportpark az egyetem tulajdona) és az RMDSZ-t (mint a romániai magyar közösség érdekvédelmi szervezetét). Írtunk négy levelet...” Forrás: Foter.ro: [teljes cikk >](#)

Európa legjobb ifjú tudosaival verseng a körösfői diáklány, aki játékot csinált a környezetvédelemből

Képzljük el, hogy városaink tisztasága csupa játék és szórakozás, amire óvodások és tinédzserek azonnal rákattannak, mi pedig nem bánjuk, sőt örömmel csatlakozunk okos telefonunkkal. Rusty robottal a hátizsákból kiforduló műanyagpalack, a tömött utcai kukából lepördülő kávéspohár, a gondatlanul elhajított csoki papír megjelenik egy virtuális térképen, felszedjük, a város tiszta lesz és mi beváltható digitális pontokat kapunk. Egy kalotaszegi lánynak köszönhetően a köztisztaság számítógépes játékká válhat, az átlagpolgár pedig környezettudatosabbá. Nóri teljesen új viszonyulásmódot talált fel a környezetszennyezési károk csökkentésére, a társadalmi tükrözési technológiát. [...] Ötlete 122 pályázóé közül első lett júniusban a 31. Országos Ifjúsági Tudományos és Innovációs Tehetségkutató Versenyen, a legjobb határon túli versenyző díját is elhozta...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Szegedi László Tamás, brassói lelkipásztor

Történelmi „díszletek” közé születve, majd a szórványlét rögválóságának megtapasztalása után vált legendás szórványlelkésszé a Brassóban szolgáló Szegedi László. Az Erdélyi Református Egyházkerület generális direktorával Bod Péterről, használtruha-kereskedésről és harangok sorsáról is beszélgettünk. [...] Sikerült már megfogalmaznia, mi is a szórvány? – Odáig jutottam, hogy az utóbbi húsz esztendő politikai közbeszédének legdivatosabb fogalma. [...] Isten úgy akarta, hogy én a legmélyebb szórványba szülessék, Dél-Erdélyben, a Gyulafehérvár melletti Magyarigenben nőtem fel, Erdély-Hegyalja szimbolikus településén, ahol a történelem során a magyarságot több rendben is kiirtották. [...] Minden nagyvárosnak megvan a maga belső szórványa. Itt, Brassóban egy tömbházsorban lakik hatszáz család, közöttük kettő magyar. Gyakorlatilag meg sem mernek szólalni magyarul, a gyerekeik hasonlóképpen... [...] Édesapám fogalmazott úgy az 1970-es évek elején, hogy a szórványban az ember olyan, mint a

krumpli: minden, ami érték, a föld alatt van. [...] Frissen végzett lelkészként annak idején egy másik szórványvidéket, a Mezőséget választotta szolgálati helyként. Soha nem akart tömbmagyar vidékre kerülni?...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Gyász hír: Földváry Attila, tanár

2022. június 28-án elhunyt Földváry Attila, a Temesvári Műszaki Egyetem Gazdálkodástudományi Tanszékének, illetve Termelési és Közlekedésgazdálkodási Karának nyugalmazott docense. Földváry Attila 1941. augusztus 27-én született Temesváron, tősgyökeres bánsági családban. [...] A Temesvári Műszaki Egyetem Építőipari Karán szerezte meg az építőmérnöki oklevelet 1966-ban. Eleinte a Bukarest–Temesvár Vasútépítő Vállalat alkalmazottja volt. 1971-ben kezdődött el akadémiai pályafutása, előbb tanársegédként, majd fokozatosan haladva a ranglétrán az egyetemi docensi fokozatig jutott. Számos tantárgyat tanított a temesvári politechnikán. [...] A megboldogult földi maradványait július 5-én helyezték örök nyugalomra Temesvár Lippai úti temetőjében...” Forrás: Kms.hu: [teljes cikk >](#)

Felavatták Potsa József mellsobrát Hatolykán

Tegnap Hatolykán felavatták Háromszék vármegye egykori főispánjának, Potsa Józsefnek a bronzba öntött mellsobrát, Vargha Mihály sepsiszentgyörgyi szobrászművész alkotását, amely a valamikori főispán első köztéri szobra. A sepsiszentgyörgyi Liszt Intézet által is szervezett [...] ünnepség a telházasi római katolikus templomban a Potyó Ferenc pápai preláthus által celebrált szentmisével kezdődött. [...] Ezt követően Tóth Szabolcs Barnabás történész bemutatta Potsa József Háromszék történetében című könyvét, majd Demeter László, a Tortoma Könyvkiadó vezetője ismertette a Háromszék vármegye – Emlékkönyv Magyarország ezeréves fennállása ünnepére című kötet tavaly megjelent hasonmás kiadását...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

A szakgimnázium nyolcvanhárom végzőse a főiskolán folytathatja

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Szakgimnáziumának diplomaátadó ünnepségére a Beregszászi Római Katolikus Templomban került sor. [...] Soós Katalin, a szakgimnázium igazgatója évértékelő beszédében kihangsúlyozta, minden évben elhangzik, hogy különleges évfolyamtól búcsúznak, de ez a mostani egészen más, teljesen új felállás...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Idén 26 fiatal érettségizett a Nagyberegi Református Líceumban

A legrégebbi múltra visszatekintő kárpátaljai református középiskolában idén 26 fiatal érettségizett, ők a 27. érettségiző évfolyam, s velük együtt eddig 808 diák kapott az intézményben érettségi bizonyítványt. Tóth László lelkészigazgatótól megtudtuk, hogy az idei felvételin 29 diák teljesítette a felvételi követelményeket, de mivel a férőhelyek száma ennél több, így pótfelvételit is hirdettek...” Forrás: Karpatin.ua: [teljes cikk >](#)

Videó: Eredményes volt a „GENIUS” JA II. Vers tábora

A II. RF KMF Szakgimnáziumában megtartott ötnapos program lehetőséget biztosított a kárpátaljai iskolásoknak, hogy játékos gyakorlatok segítségével sajátítsák el többek között a helyes beszédtechnikát, valamint megértsék egy-egy vers gondolat- és érzelmi világát is. Az idei emlékvé tematikájához igazodva a táborban Petőfi Sándor alkotásai kerültek középpontba...” Forrás: Tv21ungvar.tv: [teljes cikk >](#)

DIASZPÓRA

Videó: Bába Szilvia diaszpórakutató Clevelandben

Száműzöttek, kivándorlók, emigránsok, hontalanok, menekültek, disszidensek, tengerentúli magyarok – gyakran találkozunk ezekkel az elnevezésekkel a sajtóban, de talán kevesen vannak, akik tudják, hogy mi különbözteti meg őket. A Kárpát-medencében élő magyarok történelme, sorsa, helyzete hosszú évtizedek óta napi téma, ám legalább ennyire fontos górcső alá venni a tengerentúli élő nemzettársaink életét, kihívásait, értékeit. Az etnikai identitás mai megnyilvánulásait és lehetőségeinek színtereit vizsgálja Dr. Bába Szilvia diaszpóra-kutató, a Magyar Művészeti Akadémia ösztöndíjasa, aki nemrégiben a Bocskai Rádió stúdiójának vendége volt. [...] Valamiféle kivándorlás napjainkban is érzékelhető, fő motivációja a fényesebb jövő, jobb megélhetés. Célországként már nem az Egyesült Államok a leggyakoribb, hanem Németország és Nagy-Britannia. Az Új hazában letelepedett, családot alapított emberek sorsa, identitása általában annak fényében alakult, hogy a fogadó országban milyen asszimilációs politika volt jellemző. [...] Bába Szilvia most azt vizsgálja, hogy mi a jelene és mi a jövője az észak-amerikai magyar diaszpóra szervezeteinek, az egyházaknak, a cserkészletnek, a néptáncsoportoknak, színjátszó köröknek...” Forrás: Bocskairadio.org: [teljes cikk >](#)

Összeállította: Bóna László